ความหลากหลาย และความโดดเด่นของไลเคนในเมืองกรุงเทพมหานคร

เวชศาสตร์ พลเยี่ยม* อุดมรักษ์ มีทอง ศิระ จำพานิช ปิยธิดา กรพันธุ์ และกวินนาถ บัวเรือง

ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง หัวหมาก กรุงเทพมหานคร หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
**E-mail: wetchasart1p@gmail.com*

การศึกษาไลเคนในเมืองมีความท้าทายสำหรับนักสำรวจเป็นอย่างมาก เนื่องจากอาจไม่พบไลเคนอาศัยอยู่ เพราะเมืองเป็นแหล่งสะสมมลพิษทางอากาศในปริมาณที่สูง ซึ่งมลพิษเหล่านั้นอาจทำให้ไลเคนหายไปจากเมือง การศึกษาครั้งนี้เป็นการรายงานถึงความหลากหลายของไลเคนและค้นหาไลเคนชนิดเด่นที่อาศัยอยู่ในเมืองกรุงเทพมหานคร จากการสำรวจไลเคนในสวนสาธารณะ 9 แห่ง ในกรุงเทพฯ ได้แก่ สวนลุมพินี สวนเบญจสิริ สวนรมณีนาถ สวนจตุจักร สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ สวนเสรีไทย สวนหลวง ร. ๙ สวนพระนคร และสวนธนบุรีรมย์ และในพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก) ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา ในปัจจุบันพบไลเคนแล้วทั้งสิ้น 31 ชนิดพันธุ์ จัดอยู่ใน 23 สกุล 13 วงศ์ เมื่อพิจารณาถึงสังคมไลเคนในพื้นที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สำรวจเป็นกริดขนาด 100 x 100 เมตร ครอบคลุมทุกพื้นที่ของมหาวิทยาลัย พบว่า มีไลเคน *Amandinea extunata* และ *Phyllopeltula corticola* เป็นไลเคนเด่นบนผิวเปลือกไม้ ส่วน *Endocarpon pallidulum* พบเด่นบนพื้นคอนกรีต โดยมีค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ของแทลลัส คิดเป็น 0.66, 0.24 และ 0.77 ตามลำดับ ไลเคนเหล่านี้ปรับตัวให้อยู่ในเมืองได้เป็นอย่างดี จึงควรจัดอยู่ในกลุ่มทนทานสูง ทั้งนี้การติดตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมไลเคนที่สัมพันธ์กับคุณภาพอากาศของเมืองกรุงเทพฯ น่าจะดำเนินการในระยะยาวต่อไป

Diversity and Abundance of Lichens in Bangkok City

Wethasart Polyiam*, Adomrak Meethong, Sira Champanich, Piyatida Goranpan and Kawinnat Buaruang

Department of Biology, Faculty of Science, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10240
E-mail: wetchasart1p@gmail.com

The studies of lichens in the city are challenged to observers, because lichens may not be found in the cities which having high concentration of air pollutions. The air pollutions may cause to disappearance of lichens in the city. This study is to report the lichen diversity and searching for the abundance lichens in Bangkok city. Since 2009, the explorations of lichens were in the nine public parks of Bangkok in particular; Lumpini, Benjasiri, Rommaninat, Jatujak, Queen Sirikit, Seri Thai, Rama 9, Pranakon, and Thonburi Park and Ramkhamhaeng University campus (Huamark). Recently, thirty one taxa belong to 23 genera and 13 families were found. In our investigations of lichen communities within the 100 x 100 m grids which created in the most area of RU campus, we found the lichens *Amandinea extunata* and *Phyllopeltula corticolar* are abundance on tree bark, whereas the *Endocarpon pallidulum* dominated on exposed concrete, which accounted for 0.66, 0.24 and 0.77 respectively in relative thallus density. These three lichens are well adapted to city conditions. They were placed to the high tolerance taxa. However, long-term monitoring of lichen communities changes in relation to air quality of Bangkok city is needs.